

V I Lenin
Tal vid Kommunistiska internationalens andra kongress

Den 19 juli – 7 augusti 1920

Innehåll

Tal om det internationella läget och Kommunistiska internationalens huvuduppgifter (19 juli)	1
.....	
Tal om det kommunistiska partiets roll (23 juli).....	11
Rapport av kommissionen i den nationella och den koloniala frågan (26 juli).....	13
Tal om villkoren för inträde i Kommunistiska internationalen (30 juli).....	16
Tal om parlamentarismen (2 augusti).....	19

Tal om det internationella läget och Kommunistiska internationalens huvuduppgifter (19 juli)

(Dånande ovationer. Alla reser sig och applåderar. Talaren försöker göra sig hörd, men applåderna och ropen på alla språk fortsätter. Ovationerna varar länge.) Kamrater, teserna i frågorna om Kommunistiska internationalens huvuduppgifter har publicerats på alla språk och erbjuder (särskilt för de ryska kamraterna) inget väsentligt nytt, eftersom de i hög grad utsträcker vissa grundläggande drag i våra revolutionära erfarenheter och vår revolutionära rörelses lärdomar till en hel rad västländer, till Västeuropa. Jag skall därför i min rapport något mer, om än i korthet, uppehålla mig vid den första delen av det tema som tilldelats mig, nämligen det internationella läget.

Grunden för hela det internationella läget, så som det nu har gestaltat sig, är imperialismens ekonomiska relationer. Under 1900-talets hela gång har detta kapitalismens nya, högsta och sista stadium helt tagit form. Naturligtvis vet ni alla att imperialismens mest utmärkande, väsentliga drag är att kapitalet har uppnått enorma dimensioner. Gigantiska monopol har trätt i den fria konkurrensens ställe. Ett obetydligt antal kapitalister har ibland i sina händer kunnat koncentrera hela industribranscher; de har övergått i händerna på sammanslutningar, karteller, syndikat och truster, inte sällan internationella sådana. Hela industribranscher, inte bara i enskilda länder, utan över hela världen, har sålunda tagits över av monopolherrar vad gäller finanser, äganderätt och delvis även produktion. På denna grundval har ett obetydligt antal storbanker, finanskungar, finansmagnater, som i praktiken förvandlat även de friaste republiker till finansmonarkier, utvecklat ett aldrig tidigare skådat herravälde. Före kriget erkändes detta öppet av långtifrån revolutionära skribenter, exempelvis Lysis i Frankrike.

Detta herravälde för en handfull kapitalister nådde sin fulla utveckling när hela jordklotet hade delats upp, inte bara i den meningen att de största kapitalisterna hade erövat de olika råvarukällorna och produktionsmedlen, utan också i den meningen att den preliminära uppdelningen av kolonierna hade avslutats. För ett 40-tal år sedan hade kolonierna en befolkning på något mer än en kvarts miljard, som var underställd sex kapitalistiska makter. Före kriget 1914 hade kolonierna redan ca 600 miljoner invånare, och om vi till det lägger länder som Persien, Turkiet och Kina, som då redan var halvkolonier, så har vi i runda tal en befolkning på en miljard, som genom kolonialt beroende förtrycktes av ytterst rika, ytterst civiliserade och fria länder. Och ni vet att det koloniala beroendet förutom direkt statlig, juridisk avhängighet förutsätter en hel rad finansiella och ekonomiska beroendeförhållanden och en hel rad krig; vilka inte betraktats som krig eftersom de ofta består i en slakt, där europeiska och amerikanska imperialistiska trupper, rustade med de mest fulländade vapen, har massakrerat kolonialländernas vapenlösa och värnlösa invånare.

Det första imperialistiska kriget 1914-18 var den oundvikliga följderna av denna uppdelning av hela jorden, detta de kapitalistiska monopolens herravälde, denna allmakt hos ett obetydligt antal storbanker – två, tre, fyra eller högst fem per stat. Detta krig fördes för en nyuppdelning av hela världen. Det fördes för att det skulle avgöras vilken av de små grupperna av de största staterna – den engelska eller den tyska – som skulle få möjlighet och rätt att plundra, strypa och exploatera hela jorden. Och ni vet hur kriget avgjorde denna fråga till den engelska gruppens förmån. Och som ett resultat av detta krig har vi fått en omätligt starkare tillspetsning av alla kapitalistiska motsättningar. Kriget kastade med en gång en kvarts miljard människor i världen in i vad som är liktydigt med ett kolonialt läge. Det gäller Ryssland, som kan anses ha 130 miljoner invånare, och Österrike-Ungern, Tyskland och Bulgarien, som har minst 120 miljoner. *En kvarts miljard* människor i länder som delvis, t ex Tyskland, tillhör de mest framskridna, mest utvecklade och kultiverade och som tekniskt står på högsta nivå.

Genom Versaillesfördraget har kriget påtvingat dessa länder sådana villkor att de framskridna folken råkat i kolonial avhängighet, elände, svält, ruin och rättslöshet, ty genom fördraget är de bundna för många generationer framåt och har försatts i förhållanden som inget civiliserat folk någonsin har levt under. Världsbilden ser strax efter kriget ut som följer: minst en och en kvarts miljard människor är utsatta för kolonialt förtryck och utsugs av en brutal kapitalism, som har skrutit med sin fredskärlek, och gjorde det med viss rätt för femtio år sedan, så länge världen inte var uppdelad, så länge monopolen inte förhäskade och så länge kapitalismen kunde utvecklas jämförelsevis fredligt, utan väldiga militära konflikter.

Nu, efter denna ”fredliga” epok, upplever vi en monstruös skärpning av förtrycket, upplever vi en återgång till ett ännu värre kolonialt och militärt förtryck än förut. Versaillesfördraget har försatt Tyskland och en hel rad besegrade stater i en situation som gör det fysiskt omöjligt för dem att existera ekonomiskt och gör dem helt rättslösa och förödmjukade.

Hur många nationer har dragit nytta av detta? För att svara på den frågan måste vi påminna om att Förenta staterna, det enda land som helt tjänade på kriget och som helt förvandlats från ett starkt skuldsatt land till ett som alla står i skuld hos, har högst 100 miljoner invånare. Japan, som tjänade mycket på att hålla sig utanför den europeisk-amerikanska konflikten och ta ett grepp om den väldiga asiatiska kontinenten, har en befolkning på 50 miljoner. England, som näst efter de nämnda länderna tjänade mest, har inemot 50 miljoner invånare. Läger vi därtill de till folkmängden små neutrala stater, som berikade sig under kriget, så får vi i runda tal en kvarts miljard.

Där har ni alltså i stora drag världsbilden efter det imperialistiska kriget. Förtryckta kolonier – länder som styckas som Persien, Turkiet, Kina och länder som besegrats och försatts i en kolonial ställning – med en och en kvarts miljard invånare. Högst en kvarts miljard invånare i länder, som bevarats i sin gamla ställning men som alla blivit ekonomiskt beroende av Amerika och under kriget alla var militärt beroende, eftersom kriget grep omkring sig till hela världen och inte lät en enda stat förbli verkligt neutral. Och slutligen har vi högst en kvarts miljard invånare i länder, där självfallet endast toppskiktet, endast kapitalisterna dragit nytta av världens delning. Sammanlagt 1 3/4 miljard människor, som utgör jordens hela befolkning. Jag ville påminna er om denna världsbild, eftersom kapitalismens, imperialismens alla grundläggande motsättningar, som leder till revolution, och alla grundläggande motsättningar inom arbetarrörelsen, vilka har lett till den ytterst hårda kampen mot Andra internationalen, något som kamrat ordföranden har talat om, alltsammans hänger ihop med uppdelningen av världens befolkning.

Dessa siffror illustrerar självfallet den ekonomiska världsbilden endast i grova huvuddrag. Och det är, kamrater, helt naturligt att denna uppdelning av hela världens befolkning utgör den grundval, på vilken finanskapitalet och de kapitalistiska monopolen har mångdubblat sin exploatering.

Det är inte bara så att de koloniala, besegrade länderna råkar i ett beroendeförhållande. Inom varje segrarland har dessutom motsättningarna tillspetsats, har alla de kapitalistiska motsättningarna skärpts. Jag skall i korta drag visa detta med några exempel.

Ta statsskulderna. Vi vet att de viktigaste europeiska staternas skulder minst *sjudubblats* mellan 1914 och 1920. Jag skall anföra ytterligare en ekonomisk källa som håller på att få särskilt stor betydelse, nämligen Keynes, engelsk diplomat och författare till boken Fredens ekonomiska konsekvenser, som på sin regerings uppdrag deltog i fredsförhandlingarna i Versailles, följde dem på plats ur rent borgerlig synvinkel, steg för steg studerade ämnet i detalj och som ekonom deltog i konferenser. Han har kommit till slutsatser som är starkare, tydligare och lärrikare än någon slutsats som dras av en revolutionär kommunist, eftersom

slutsatserna dras av en känd borgare, en omedgörlig motståndare till bolsjevismen, vilken han som den engelske kälkborgare han är föreställer sig som något fränstötande, vilt och bestialiskt. Keynes har dragit slutsatsen att Europa och hela världen i och med Versaillesfreden är på väg mot bankrutt. Keynes avgick och kastade sin bok i ansiktet på regeringen och sade: ”Det ni gör är vansinne.” Jag skall anföra hans siffror, som i korthet kan summeras som följer.

Hur har skuldrelationerna utvecklats mellan de viktigaste staterna? Jag räknar om pund sterling till guldrubel efter kursen tio guldrubel på ett pund. Här är vad vi får: Förenta staterna har tillgångar på 19 miljarder, skulderna är noll. Före kriget stod USA i skuld hos England. På Tysklands kommunistiska partis senaste kongress påpekade kamrat Levi i sitt tal den 20 april 1920 med rätta, att det nu bara finns två makter kvar i världen som uppträder självständigt, nämligen England och Amerika. Absolut oberoende finansiellt har endast Amerika blivit. Före kriget var det gäldenär, nu är det enbart fordringsägare. Alla övriga världsmakter är skuldsatta. England har hamnat i den situationen att dess tillgångar är 17 miljarder och dess skulder 8 miljarder, det är redan till hälften gäldenär. Dessutom ingår i dess tillgångar omkring 6 miljarder som Ryssland är skyldigt. Häri inkluderas militära leveranser som Ryssland fick under kriget. När Krasin nyligen hade tillfälle att som representant för Rysslands sovjetregering tala med Lloyd George om skuldavtalen, gjorde han klart för vetenskapsmännen och politikerna, för de engelska regeringsledarna att de var offer för en egendomlig villfarelse om de räknade med att få dessa skulder återbetalade. Denna villfarelse har den engelske diplomaten Keynes redan avslöjat.

Det är naturligtvis inte bara eller ens alls fråga om att den ryska revolutionära regeringen inte vill betala skulderna. Inte en enda regering skulle betala, eftersom dessa skulder är en ockrarfordran på något som redan blivit betalt tjugo gånger om, och samme borgare Keynes, som inte det minsta sympatiserar med den ryska revolutionära rörelsen, säger: ”Det är klart att man inte kan räkna med dessa skulder.”

Beträffande Frankrike anför Keynes följande siffror: dess tillgångar är lika med tre och en halv miljard, dess skulder tio och en halv! Och detta är det land om vilket fransmännen själva sade att det var hela världens penningutlånare, eftersom det hade kolossala ”sparade medel” och dess koloniala och finansiella rofferi inbringade det ett gigantiskt kapital som gjorde att det kunde låna ut miljarder och åter miljarder, särskilt till Ryssland. På dessa lån blev det gigantiska inkomster. Och trots detta, trots segern har Frankrike hamnat i en gäldenärs-situation.

En borgerlig amerikansk källa, som kamrat Braun, kommunist, citerar i sin bok *Vem får betala krigsskulden?* (Leipzig, 1920), definierar skuldernas relation till nationalförmögenheten på följande sätt: i segrarländerna England och Frankrike utgör skulderna mer än 50 procent av hela nationalförmögenheten. Beträffande Italien är procenttalet 60 - 70 och för Ryssland 90, men oss oroar, som ni vet, inte dessa skulder, eftersom vi en tid innan Keynes lilla bok kom ut hade följt hans utmärkta råd —annullerat alla skulder. (*Stormande applåder*)

Härvid visar Keynes dock upp en vanlig kälkborgerlig underlighet: när han ger rådet att annullera alla skulder säger han att Frankrike naturligtvis bara kommer att tjäna på detta, att England naturligtvis inte kommer att förlora särskilt mycket, eftersom det ändå inte går att få något från Ryssland, och att Amerika kommer att förlora rejält på det, men Keynes räknar med amerikanskt ”adelmod”! På denna punkt skiljer sig våra åsikter från Keynes’ och andra kälkborgerliga pacifisters. Vi tror att de för att skulderna skall annulleras måste vänta på att

något annat skall hända och de får försöka arbeta i en annan riktning än att räkna med "ädelmod" från herrar kapitalisters sida.

Av dessa ytterst fåtaliga siffror framgår att det imperialistiska kriget har skapat en omöjlig situation även för segrarländerna. Detta visas också av den väldiga skillnaden mellan löner och prisstegringar. Högsta ekonomiska rådet, en institution som skall försvara den borgerliga ordningen i hela världen mot den växande revolutionen, antog den 8 mars i år en resolution, som slutar med en vädjan om ordning, flit och sparsamhet, förutsatt givetvis att arbetarna förblir kapitalets slavar. Detta högsta ekonomiska råd, organ för ententen och för alla världens kapitalister, har gjort följande summering.

Livsmedelspriserna i Förenta staterna har i genomsnitt stigit med 120 procent, lönerna med endast 100. I England har livsmedlen stigit med 170 och lönerna med 130 procent. I Frankrike har livsmedelspriserna ökat med 300 procent, lönerna med 200. I Japan har livsmedlen stigit med 130 och lönerna med 60 procent (jag har analyserat kamrat Brauns siffror i den ovannämnda broschyren och de siffror från högsta ekonomiska rådet som återgavs i Times den 10 mars 1920).

Det är klart att det är ofrånkomligt under sådana förhållanden att arbetarnas indignation ökar, att de revolutionära stämningarna och idéerna tillväxer i styrka, att de spontana masstrejkerna blir allt fler. Ty arbetarnas situation håller på att bli outhärdlig. Arbetarnas egna erfarenheter gör dem övertygade om att kapitalisterna har berikat sig omåttligt på kriget och vältrar över utgifterna och skulderna på arbetarnas axlar. Nyligen fick vi ett telegrafiskt meddelande om att Amerika vill skicka över ytterligare 500 kommunister till oss, till Ryssland, för att bli kvitt "farliga agitatorer".

Men även om Amerika sände oss inte 500, utan hela 500 000 ryska, amerikanska, japanska och franska "agitatorer" skulle det inte ändra på saken, eftersom denna disproportion mellan priser och löner består, och den kan de inte göra någonting åt. Att de inte kan det beror på att privategendomen där är mycket strängt skyddad, den är "helig". Det får man inte glömma, ty utsugarnas privatägande har krossats bara i Ryssland. Denna disproportion mellan priser och löner kan kapitalisterna inte göra någonting åt, och arbetarna kan inte leva på sina gamla löner. Detta elände går det inte att göra någonting åt med de gamla metoderna, varken enstaka strejker, parlamentarisk kamp eller röstning kan uträtta något, ty "privategendomen är helig" och kapitalisterna har samlat sådana skulder att hela världen råkat i slaveri hos en handfull personer. Under tiden blir arbetarnas levnadsvillkor allt outhärdligare. Det finns ingen annan utväg än att avskaffa utsugarnas "privatägande".

I sin broschyr England och världsrevolutionen, ur vilken vår Vestnik Narodnogo Komissariata Inostrannych Del i februari 1920 publicerade värdefulla utdrag, påpekar kamrat Lapinskij att exportpriserna på kol i England har fördubblats jämfört med vad officiella industrikretsar hade väntat sig.

I Lancashire har det gått så långt att aktiernas värdestegring fastställts till 400 procent. Bankernas vinster uppgår till minst 40 - 50 procent, varvid det dessutom måste noteras att alla bankmän kan konsten att vid fastställandet av vinsten smussla undan lejonparten på ett sådant sätt att den inte kallas vinst, utan bonus, tantiem osv. Obestridliga ekonomiska fakta visar alltså även här att en obetydlig klick människors rikedom har ökat otroligt mycket och att den oerhörda lyxen överskrider alla gränser, samtidigt som arbetarklassens nöd blir allt värre. Särskilt bör man dessutom lägga märke till en omständighet, som kamrat Levi utomordentligt tydligt underströk i sin nämnda rapport, nämligen penningvärdets förändring. Pengarna har överallt sjunkit i värde till följd av skulderna, sedelemissionen osv. I samma borgerliga källa som jag redan nämnt, nämligen högsta ekonomiska rådets uttalande av den 8 mars 1920,

anför beräkningen att penningvärdet i England jämfört med dollarn har sjunkit med en tredjedel, i Frankrike och Italien med två tredjedelar och i Tyskland med så mycket som 96 procent.

Detta faktum visar att den kapitalistiska världsekonomin ”mekanism” helt håller på att falla sönder. De handelsförbindelser, som råvarutillförseln och varuavsättningen under kapitalismen baserar sig på, kan inte fortsätta; de kan inte fortsätta att vara baserade på att en rad länder underordnar sig ett enda land – på grund av att penningvärdet förändrats. Inget enda rikt land kan existera och bedriva handel om det inte kan sälja sina produkter och få råvaror.

Resultatet blir att just detta Amerika, det mycket rika land som alla länder är underordnade, inte kan köpa och sälja. Och samme Keynes, som gått genom Versaillesförhandlingarnas eld och vatten och bronsbasuner, har trots all sin orubbliga beslutsamhet att försvara kapitalismen, trots allt sitt hat mot bolsjevismen nödgats erkänna denna omöjlighet. Jag tror för övrigt inte att något kommunistiskt eller överhuvud taget revolutionärt upprop i styrka skulle kunna jämföras med de sidor där Keynes beskriver Wilson och ”wilsonismen” i praktiken. Wilson var idolen för kälkborgare och pacifister som Keynes och en rad av Andra internationalens (och rentav ”2 1/2”-internationalens) hjältar, som dyrkade ”de 14 punkterna” och till och med skrev ”vetenskapliga” böcker om wilsonpolitikens ”rötter” i hopp om att Wilson skulle rädda den ”sociala freden”, försona utsugarna med de utsugna och genomföra sociala reformer. Keynes visade åskådligt hur Wilson visade sig vara ett dumhuvud, och alla dessa illusioner gick upp i rök med första beröring med kapitalets affärsmässiga krämarpolitik i herrarnas Clemenceaus och Lloyd Georges gestalt. Arbetarmassorna ser nu genom sina livserfarenheter allt klarare och de lärda pedanterna skulle t o m av Keynes’ bok kunna se att den wilsonska politikens ”rötter” bara är svartrocksenfald, småborgerligt frasmakeri och total oförmåga att förstå klasskampen.

På grund av allt detta uppkommer helt oundvikligt och naturligt två förutsättningar, två grundläggande situationer. Å ena sidan har massornas nöd och utarmning ökat oerhört, främst då för en och en kvarts miljard människor, dvs 70 procent av jordens hela befolkning. Det är de koloniala, avhängiga länderna, där befolkningen juridiskt är rättslös, länder som storfinansens stråtrövare fått ”mandat” över. Och dessutom har de besegrade ländernas slaveri sanktionerats genom Versaillesfördraget och existerande hemliga fördrag beträffande Ryssland, vilka dock ibland har samma reella värde som papperslappar, där det står skrivet att vi är skyldiga så och så många miljarder. För första gången i världshistorien har utplundring, slaveri, avhängighet, fattigdom och svält juridiskt sanktionerats beträffande en och en kvarts miljard människor.

Å andra sidan har arbetarna i vart och ett av de länder som blivit fordringsägare hamnat i en outhärdlig situation. Kriget har medfört en oerhörd skärpning av alla kapitalistiska mot-sättningar, och här har vi källan till den mycket djupgående revolutionära jäsningen, som sprider sig alltmer, ty i kriget ställdes människorna under militär disciplin, drevs i döden eller hotades av omedelbar krigsrätt. Krigets förhållanden gjorde det omöjligt att se den ekonomiska verkligheten. Författarna, skalderna, prästerna, hela pressen tog som sin uppgift att förhäriliga kriget och inget annat. Nu när kriget är slut har avslöjandena börjat. Avslöjats har den tyska imperialismen med dess Brest-Litovskfred. Avslöjats har Versaillesfreden, som skulle ha blivit en seger för imperialismen men visat sig bli ett nederlag för den. Keynes’ exempel visar för övrigt att det i Europa och Amerika inom småbourgeoisin, bland de intellektuella och helt enkelt bland dem som är någotsånär bildade och läskunniga finns tiotusentals och hundratusentals som blivit tvungna att gå samma väg som Keynes, vilken tog avsked och i ansiktet på sin regering slungade en bok som avslöjar den. Keynes visade vad

som sker och kommer att ske i tiotusentals och hundratusentals människors medvetande, när de förstår att alla dessa tal om "krig för friheten" o d var rena bedrägeriet, att det resulterade i att endast ett obetydligt fåtal blev rikare, medan de övriga ruinerades och hamnade i trädedom. Borgaren Keynes säger ju att engelsmännen för att rädda livhanken, rädda den engelska ekonomin måste se till att fria handelsförbindelser återupptas mellan Tyskland och Ryssland! Hur skall det kunna uppnås? Jo, genom att alla skulder annulleras, såsom Keynes föreslår! Den iden har inte bara den lärde ekonomen Keynes kommit fram till. Miljoner människor håller på att nå fram till samma tanke eller kommer att göra det. Och miljoner människor hör borgerliga ekonomer säga, att det inte finns någon annan utväg än att annullera skulderna; alltså "förbannelse över bolsjevikerna" (som har annullerat skulderna) och låt oss vädja till Amerikas "ädelmod"! Jag tycker att vi från Kommunistiska internationalens kongress borde sända en tacksamhetskrivelse till de ekonomer som på ett sådant sätt agiterar för bolsjevismen.

Om, å ena sidan, massornas ekonomiska situation har blivit outhärdlig och om, å den andra, det av Keynes illustrerade sönderfallet har börjat och blir allt starkare bland den obetydliga minoriteten allsmäktiga segrarländer, så är det just de båda förutsättningarna för världsrevolution vi ser växa fram.

Vi har nu framför oss en något fullständigare bild av hela världen. Vi vet vad denna avhängighet av en handfull rikemän betyder för en och kvarts miljard människor, som har försatts i en situation där de omöjliga kan existera. Men när å andra sidan Nationernas förbunds fördrag, enligt vilket Nationernas förbund förklaras ha gjort slut på kriget och hädanefter inte kommer att tillåta någon att bryta freden, presenterades för folken och när detta fördrag som det sista hoppet för de arbetande massorna i hela världen trädde i kraft, så visade sig detta vara en mycket stor seger för oss. Innan det hade trätt i kraft sade man: ett land som Tyskland måste ofrånkomligen underkasta sig vissa villkor och när fördraget blir klart skall ni få se hur bra allting blir! Men när fördraget publicerades fick bolsjevismens ivriga motståndare ta avstånd från det! När fördraget började gälla visade det sig att det var en försvinnande liten grupp rika länder, de "fyra stora" – Clemenceau, Lloyd George, Orlando och Wilson – som hade satts att arrangera de nya förhållandena! När fördragsmaskineriet kördes igång, ledde det till fullständig hopklappning!

Det har vi sett i krigen mot Ryssland. Det svaga, ruinerade och förtrampade Ryssland, ett ytterst efterblivet land, kämpade mot alla nationer, mot ett förbund av rika, mäktiga stater, som behärskar hela jorden, och avgick med segern. Vi kunde inte ställa upp en någorlunda jämbördig styrka, och ändå segrade vi. Varför? Jo, därför att det mellan dem inte fanns en tillstymmelse till enhet och därför att den ena staten motarbetade den andra. Frankrike ville att Ryssland skulle betala tillbaka sina skulder och bli en mot Tyskland hotfull kraft; England ville dela upp Ryssland, England försökte lägga beslag på Bakus olja och ingå ett fördrag med Rysslands randstater. Bland engelska officiella dokument finns en bok, där man ytterst samvetsgrant räknar upp alla stater (inalles 14), som för ett halvår sedan, i december 1919, utfäste sig att inta Moskva och Petrograd. På dessa stater byggde England sin politik och gav dem miljoner och åter miljoner i lån. Men nu har alla dessa kalkyler spruckit och alla lån gått upp i rök.

Så ser den situation ut som Nationernas förbund har skapat. Varje dag som detta fördrag finns till är den bästa möjliga agitation för bolsjevismen. Ty den kapitalistiska "ordningens" mäktigaste anhängare visar att de i varje fråga sätter krokben för varandra. Om uppdelningen av Turkiet, Persien, Mesopotamien och Kina pågår ett ursinnigt gräl mellan Japan, England, Amerika och Frankrike. Den borgerliga pressen i dessa länder är full av de ursinnigaste attacker och hätskaste uttalanden mot "kollegerna" för att de försöker rycka åt sig bytet

framför näsan på dem. Vi åser en fullständig upplösning inom toppskiktet i denna lilla klick stormrika länder. För en och en kvarts miljard människor är det omöjligt att leva i en sådan trældom som den ”framskridna” och civiliserade kapitalismen vill påtvinga dem, och de utgör ju 70 procent av jordens befolkning. Denna försvinnande lilla klick stormrika stater – England, Amerika, Japan (Japan har haft möjlighet att utplundra de östliga, asiatiska länderna men kan inte ha någon som helst självständig finansiell och militär makt utan stöd från ett annat land) – dessa 2–3 länder är ur stånd att få ordning på de ekonomiska relationerna och inriktar sin politik på att torpedera den politik som deras kolleger och partners i Nationernas förbund bedriver. Härav kommer sig världskrisen. Och dessa ekonomiska rötter till krisen är den främsta orsaken till att Kommunistiska internationalen vinner lysande segrar.

Kamrater! Vi har nu kommit fram till frågan om den revolutionära krisen som grundval för vårt revolutionära handlande. Och här måste vi först och främst notera två vanliga misstag. Å ena sidan beskriver borgerliga ekonomer denna kris som helt enkelt en ”oro”, som engelsmännen elegant uttrycker sig. Å andra sidan försöker revolutionärer ibland leda i bevis att krisen är absolut olöslig.

Det är ett misstag. Några absolut hopplösa situationer existerar inte. Bourgeoisin betar sig som fräcka rövare som tappat huvudet, den gör den ena dumheten efter den andra, varigenom den förvärrar läget och påskyndar sin undergång. Allt detta stämmer. Men ingen kan ”bevisa” att det är absolut omöjligt för den att lugna ner en minoritet av de utsugna med något slags små eftergifter eller slå ner en viss rörelse eller resning bland en del av de förtryckta och utsugna. Att försöka ”bevisa” på förhand att en situation är ”absolut” hopplös skulle vara tomt hårklyveri eller en lek med begrepp och fraser. Endast praktiken kan utgöra ett verkligt ”bevis” i denna och liknande frågor. Över hela världen upplever det borgerliga systemet en väldig revolutionär kris. Det gäller nu för de revolutionära partierna att genom praktisk verksamhet ”bevisa” att de är tillräckligt medvetna, välorganiserade och förbundna med de utsugna massorna, tillräckligt beslutsamma och kunniga för att utnyttja denna kris till en framgångsrik och segerrik revolution.

Det är huvudsakligen för att förbereda denna ”bevisning” som vi har samlats till denna Kommunistiska internationalens kongress.

För att exemplifiera i vilken grad opportunist ännu är förhärskande bland de partier, som vill ansluta sig till Tredje internationalen, och hur fjärran från att förbereda den revolutionära klassen för att utnyttja den revolutionära krisen somliga partiers arbete ännu är, skall jag citera ledaren för det engelska ”Oavhängiga arbetarpartiet”, Ramsay MacDonald. I sin bok Parlament och revolution, som just behandlar de fundamentala frågor som nu sysselsätter även oss, beskriver MacDonald sakernas tillstånd ungefär i samma anda som de borgerliga pacifisterna. Han erkänner att det föreligger en revolutionär kris, att de revolutionära stämningarna växer, att arbetarmassorna sympatiserar med sovjetmakten och proletariats diktatur (märk väl att det är fråga om England), att proletariats diktatur är bättre än den engelska bourgeoisins nuvarande diktatur.

Men MacDonald förblir heltigenom en borgerlig pacifist och kompromissmakare, en småborgare som drömmer om en regering ovanför klasserna. Liksom bourgeoisins alla lögnare, sofister och pedanter erkänner MacDonald klasskampen endast som ett ”deskriptivt faktum”. MacDonald förbigår med tystnad de erfarenheter vi haft i Ryssland av Kerenskij och mensjevikererna liksom med socialistrevolutionärerna” när det gällt att bilda en ”demokratisk” regering, som sagts stå ovanför klasserna, och liknande erfarenheter i Ungern, Tyskland osv. MacDonald söver sitt parti och de arbetare, som olyckligt nog i denna borgare ser en socialist och i denna bracka en ledare, med orden: ”Vi vet att detta (dvs den revolutionära krisen, den

revolutionära jäsningen) kommer att gå över, lugnar ner sig.” Kriget, menar han, framkallade ofrånkomligen krisen, men efter kriget kommer allting att ”lugna ner sig”, om än inte med en gång!

Och detta skriver ledaren för ett parti som vill ansluta sig till Tredje internationalen. Här har vi ett sällsynt öppenhjärtigt och därför desto värdefullare avslöjande av vad som minst lika ofta kan iakttas i det franska socialistiska och det tyska oavhängiga socialdemokratiska partiets toppar, nämligen inte bara en oförmåga, utan också en ovilja att utnyttja den revolutionära krisen på ett revolutionärt sätt eller, med andra ord, både en oförmåga och en ovilja att på ett verkligt revolutionärt sätt förbereda partiet och klassen för proletariats diktatur.

Detta är den grundläggande bristen inom många, många partier som nu lämnar Andra internationalen. Och det är just därför som jag i de teser, som jag presenterat för denna kongress, främst ägnar mig åt att så konkret och exakt som möjligt definiera de uppgifter som gäller hur man skall *förbereda sig* för proletariats diktatur.

Ännu ett exempel. Nyligen publicerades en ny bok mot bolsjevismen. Ovanligt många böcker av detta slag kommer nu ut i Europa och Amerika, och ju fler böcker mot bolsjevismen det kommer ut, desto starkare och snabbare växer sympatierna för den bland massorna. Jag åsyftar Otto Bauers bok *Bolsjevism eller socialdemokrati?* För tyskarna visar den åskådligt innebörden i mensjevismen, vars skamliga roll i den ryska revolutionen arbetarna i alla länder tillräckligt väl har förstått. Otto Bauer har gett ut en heltigenom mensjevistik pamflett, även om han har dolt sina sympatier för mensjevismen. Men det är nu nödvändigt att i Europa och Amerika sprida närmare kunskap om vad mensjevismen är för något, ty den utgör släktnamnet på alla föregivet socialistiska, socialdemokratiska o d riktningar som är fientliga mot bolsjevismen. Det skulle bli tråkig läsning om vi ryssar beskrev för Europa vad mensjevism är. Otto Bauer har konkret visat det i sin bok, och vi tackar på förhand de borgerliga och opportunistiska förläggare som kommer att ge ut den och översätta den till olika språk. Bauers bok blir en nyttig om än säregen komplettering till läroböckerna om kommunism. Ta vilket som helst stycke, vilket som helst resonemang i Otto Bauers bok och påvisa det mensjevistiska i det, var rötterna finns till de åsikter som leder fram till den verksamhet förrädarna mot socialismen, vännerna till Kerenskij, Scheidemann osv praktiskt bedriver – där är en uppgift som man med fördel och framgång skulle kunna använda som ”examensprov” för att se om man har lärt sig kommunism. Kan ni inte lösa den uppgiften, så är ni ännu ingen kommunist och gjorde bäst i att inte gå med i det kommunistiska partiet. (*Applåder*)

Hela kärnan i den internationella opportunistens åsikter har av Otto Bauer på ett utmärkt sätt uttryckts i en enda fras, för vilken vi – om vi bestämde fritt i Wien – borde resa honom ett minnesmärke redan under hans livstid. Bruk av våld i klasskampen i moderna demokratier, yttrar Bauer, skulle vara ett ”övervåld mot de sociala maktfaktorerna”.

Sannolikt finner ni att detta låter egendomligt och obegripligt. Här har ni ett prov på vad marxismen har reducerats till, på den banalitet och det försvar av utsugarna som den mest revolutionära teori kan reduceras till. Vad som behövs är en tysk variant av kälkborgerlighet för att man skall komma fram till ”teorin” att de ”sociala maktfaktorerna” består i: antal, organisationsstyrka, plats i produktions- och fördelningsprocessen, aktivitet och utbildning. Om lantarbetaren på landsbygden och industriarbetaren i staden utövar revolutionärt våld mot godsägaren och kapitalisten, så är detta inte alls någon proletariats diktatur, inte alls något våld mot utsugarna och folkförtryckarna. Ingenting i den vägen. Det är ett ”övervåld mot sociala maktfaktorer”.

Kanske blev mitt exempel något humoristiskt. Men den moderna opportunistens natur är nu en gång sådan att dess kamp mot bolsjevismen blir ett skämt. För Europa och Amerika är det en högst nyttig och angelägen uppgift att dra arbetarklassen, alla tänkande element inom den, in i kampen mellan den internationella mensjevismen (herrar som MacDonalld, Otto Bauer & Co) och bolsjevismen.

Här måste vi fråga oss hur det kommer sig att sådana riktningar är så starka i Europa och varför denna opportunist är starkare i Västeuropa än i vårt land. Jo, det beror på att de framskridna länderna har baserat och fortsätter att basera sin kultur på möjligheten att leva på en miljard förtryckta människors bekostnad. Det beror på att dessa länders kapitalister inhöstar mycket mer på detta sätt än den profit de skulle kunna få genom att utplundra det egna landets arbetare.

Före kriget ansågs att de tre rikaste länderna, England, Frankrike och Tyskland, enbart på kapitlexporten, andra källor inte inräknade, tog in 8-10 miljarder francs i årsinkomster.

Av denna nätta summa kan man självfallet slänga till arbetarledarna och arbetararistokratin åtminstone en halv miljard i allmosor och allehanda mutor. Och det är just mutor det hela går ut på. Det görs på tusen olika sätt: genom att höja kulturen i större centra, inrätta bildningsinstitutioner, ordna tusentals trevliga befattningar åt kooperationsledare, fackföreningsledare, parlamentsledare. Detta görs överallt där det råder moderna civiliserade kapitalistiska förhållanden. Och dessa miljarder i extraprofit utgör den ekonomiska grund, på vilken opportunisterna inom arbetarrörelsen vilar. De opportunistiska ledarna, arbetarklassens toppskikt, arbetararistokratin är i Amerika, i England, i Frankrike ojämförligt mer hårdnackade; de gör starkare motstånd mot den kommunistiska rörelsen. Och därför måste vi vara beredda på att det blir besvärligare för de europeiska och amerikanska arbetarpartierna att befria sig från denna sjukdom än det var i vårt land. Vi vet att väldiga framsteg i behandlingen av denna sjukdom har gjorts sedan Tredje internationalen grundades, men ännu är vi inte definitivt färdiga med den: arbetarpartierna, proletariats revolutionära partier i hela världen har ännu långtifrån slutfört utrensningen av borgerligt inflytande, av opportunisterna i de egna leden.

Jag skall inte uppehålla mig vid hur detta konkret skall genomföras. Det talas om detta i mina teser, som är publicerade. Min uppgift här är att peka på denna företeelses djupa ekonomiska rötter. Sjukdomen är långdragen, dess botande har tagit längre tid än optimisterna kanske hoppades. Opportunisterna är vår huvudfiende. Opportunisterna inom arbetarrörelsens toppskikt är ingen proletär socialism, utan en borgerlig. Praktiken har bevisat att de ledare inom arbetarrörelsen som hör till den opportunistiska riktningen försvarar bourgeoisin bättre än borgarna själva gör. Utan deras ledning av arbetarna skulle bourgeoisin inte ha kunnat klara sig. Detta bevisas inte bara av kerenskijregimens historia i Ryssland, utan också av den demokratiska republiken i Tyskland med dess socialdemokratiska regering i spetsen, det bevisas av Albert Thomas' attityd till den egna borgerliga regeringen. Det bevisas av liknande erfarenheter i England och i Förenta staterna. Här har vi vår huvudfiende, och vi måste besegra denna fiende. Vi måste lämna kongressen fast beslutna att slutföra denna kamp i alla partier. Det är vår viktigaste uppgift.

Jämfört med detta blir det en lätt uppgift att rätta till de fel som "vänster"strömningen i kommunismen gör. I en hel rad länder iakttar vi en antiparlamentarism, som inte så mycket förs in av element ur småbourgeoisin som den underhålls av vissa avancerade grupper inom proletariats på grund av ett hat mot den gamla parlamentarismen, ett legitimt, riktigt och nödvändigt hat mot parlamentsmedlemmarnas beteende i England, i Frankrike i Italien, i alla länder. Kommunistiska internationalen måste ge vägledande anvisningar och kamraterna

måste bättre, närmare lära känna de ryska erfarenheterna, ett verkligt proletärt politiskt partis betydelse. Vi skall arbeta med att lösa denna uppgift. Och att bekämpa dessa misstag i den proletära rörelsen, dessa brister blir tusen gånger lättare än att bekämpa den bourgeoisi som i reformistisk förklädning är med i Andra internationalens gamla partier och styr hela deras arbete i borgerlig och inte proletär anda.

Kamrater, jag skall avslutningsvis uppehålla mig vid ännu en sida av saken. Kamrat ordföranden har här sagt att kongressen förtjänar att kallas världskongress. Jag tycker att han har rätt, särskilt eftersom vi här har åtskilliga representanter för den revolutionära rörelsen i de koloniala, efterblivna länderna. Detta är endast en liten början, men redan det att denna början har gjorts är viktigt. På denna kongress förenas de revolutionära proletärerna i de kapitalistiska, framskridna länderna med de revolutionära massorna i de länder där det inte eller nästan inte finns något proletariat, med de förtryckta massorna i de koloniala, östliga länderna. Och det kommer an på oss att befästa denna förening, och jag är säker på att vi kommer att göra det. Världsimperialismen måste falla när den revolutionära anstormningen av de utsugna och förtryckta arbetarna i alla länder övervinner de småborgerliga elementens motstånd och inflytandet av arbetararistokratins obetydliga toppskikt och förenar sig med den revolutionära anstormningen av hundratals miljoner människor, som hittills stått utanför historien och endast betraktas som ett objekt i den.

Det imperialistiska kriget har hjälpt revolutionen: från kolonierna, från de efterblivna länderna, ur övergivenheten ryckte bourgeoisin loss soldater för deltagande i detta imperialistiska krig. Den engelska bourgeoisin intalade soldaterna från Indien att det var de indiska böndernas sak att försvara Storbritannien mot Tyskland, den franska bourgeoisin intalade soldaterna från de franska kolonierna att det var de svartas sak att försvara Frankrike. De lärde dem att bruka vapen. Detta är en ytterst nyttig kunskap, och för det skulle vi kunna framföra ett djupt känt tack till bourgeoisin – tacka den i alla ryska arbetares och bönders och särskilt i hela den ryska Röda armens namn. Det imperialistiska kriget har dragit in de avhängiga folken i världshistorien. Och en av våra viktigaste uppgifter nu är att fundera över hur vi skall lägga grundstenen till en sovjetrörelse i de ickekapitalistiska länderna. Sovjeter är möjliga där; de blir inte arbetarsovjeter, utan bondesovjeter eller sovjeter av arbetande.

Det kommer att krävas mycket arbete, misstag blir ofrånkomliga, många svårigheter kommer att mötas på denna väg. En huvuduppgift för den andra kongressen är att utarbeta eller skissera praktiska principer för hur det hittills oorganiserade arbetet bland hundratals miljoner människor skall bedrivas organiserat, sammansvetsat och systematiskt.

Föga mer än ett år efter Kommunistiska internationalens första kongress står vi nu som segrare över Andra internationalen; det är nu inte bara bland de civiliserade ländernas arbetare som sovjetidéerna fått spridning, det är inte bara de som förstår och känner till dem; arbetarna i alla länder skrattar åt klokhuvudena, av vilka åtskilliga kallar sig socialister och resonerar på ett lärt eller kvasilärt sätt om sovjet”systemet”, såsom de tyska systematikerna gillar att uttrycka det, eller om sovjet”idé”, såsom de engelska ”gilles”socialisterna uttrycker det; dessa resonemang om sovjet”systemet” eller sovjet”idé” skymmer inte sällan synen och förståndet hos arbetarna. Men arbetarna sopar detta pedantiska skräp åt sidan och griper efter det vapen som sovjeterna gett dem. Insikten om sovjeternas roll och betydelse har nu spridit sig även till österns länder.

Grunden till en sovjetrörelse har lagts i hela östern, i hela Asien, bland alla de koloniala folken.

Tesen att den utsugne måste resa sig mot utsugaren och bilda egna sovjeter är inte alltför komplicerad. Efter våra erfarenheter, efter två och ett halvt års sovjetrepublik i Ryssland och

efter Tredje internationalens första kongress håller den på att bli fattbar för hundratals miljoner människor, som förtrycks av utsugare i hela världen, och om vi nu i Ryssland inte sällan nödgas kompromissa och bida tiden, eftersom vi är svagare än de internationella imperialisterna, så vet vi att det är intressena hos dessa massor om en och en kvarts miljard människor vi försvarar. Ännu hindras vi av skrankor, fördomar och okunnighet, som för varje dag allt mer skattar åt förfängelsen, men ju längre tiden lider, desto mer representerar och försvarar vi i sak dessa 70 procent av jordens befolkning, dessa arbetande och utsugna massor. Vi kan med stolthet säga: på den första kongressen var vi egentligen endast propagandister, vi spred endast ut grundidéerna till proletariatet i hela världen, vi sände endast ut en maning till kamp, vi frågade endast var de människor fanns som var i stånd att följa denna väg. Nu har vi överallt ett avancerat proletariat. Vi har överallt en proletär armé, må vara att den ibland är illa organiserad och kräver en omorganisation, och om våra kamrater i andra länder nu hjälper oss att organisera en enad armé, så kommer inga brister att kunna hindra oss att utföra vår uppgift. Denna uppgift är den proletära världsrevolutionen, bildandet av en världsomspännande rådsrepublik. (*Långvariga applåder*)

Pravda nr 162, den 24 juli 1920

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 41, s 215-235

Tal om det kommunistiska partiets roll (23 juli)

Kamrater, jag skulle vilja komma med några anmärkningar i anslutning till kamraterna Tanners och McLaines tal. Tanner säger att han är för proletariatets diktatur, men han föreställer sig inte proletariatets diktatur riktigt på samma sätt som vi. Han säger att vi med proletariatets diktatur egentligen menar en diktatur som utövas av proletariatets organiserade och medvetna minoritet.

Under kapitalismens epok, då arbetarmassorna utsätts för ständig utsugning och inte kan utveckla sina mänskliga talanger, är det mest utmärkande för de politiska arbetarpartierna faktiskt just att de endast kan omfatta en minoritet av den egna klassen. Ett politiskt parti kan förena endast en minoritet av en klass, på samma sätt som de verkligt medvetna arbetarna i varje kapitalistiskt samhälle utgör endast en minoritet av alla arbetare. Vi nödgas därför erkänna att endast denna medvetna minoritet kan leda de breda arbetarmassorna och dra dem med sig. Och om kamrat Tanner säger att han är partimotståndare men samtidigt är för att en minoritet som består av de bäst organiserade och mest revolutionära arbetarna skall visa vägen för hela proletariatet, så säger jag att det i verkligheten inte finns någon skillnad mellan oss. Vad är den organiserade minoriteten? Om denna minoritet är verkligt medveten, om den förmår dra massorna med sig, om den är i stånd att besvara varje fråga som inställer sig på dagordningen, ja då är den i själva verket ett parti. Och om sådana kamrater som Tanner, vilka vi tar särskild hänsyn till som representanter för en massrörelse – något som man inte utan en viss överdrift kan säga om Brittiska socialistiska partiets representanter – om dessa kamrater är för att det skall finnas en minoritet, som beslutsamt kämpar för proletariatets diktatur och som fostrar arbetarmassorna i den riktningen, så är en sådan minoritet egentligen inget annat än ett parti. Kamrat Tanner säger att denna minoritet måste organisera och dra med sig hela massan av arbetare. Om kamrat Tanner och de andra kamraterna i gruppen Shop Stewards och Världens industriarbetare (I.W.W.) anser detta – och vi ser dagligen i samtal med dem att de verkligen anser det – om de godkänner tesen att arbetarklassens medvetna kommunistiska minoritet drar med sig proletariatet, så måste de också hålla med om att innebörden i alla våra resolutioner är just denna. Och den enda skillnaden mellan oss består då i att de undviker ordet ”parti”, eftersom det bland de engelska kamraterna finns vissa förutfattade meningar om politiska partier. De föreställer sig inte ett politiskt parti som något annat än en avbild av

Gompers' och Hendersons partier, partier av parlamentariska krämare och förrädare mot arbetarklassen. Och om de föreställer sig parlamentarismen just sådan som den engelska och den amerikanska för närvarande är, så är vi också fiender till sådan parlamentarism och sådana politiska partier. Vi behöver nya partier, annorlunda partier. Vi behöver partier som ständigt står i verklig kontakt med massorna och förmår leda dessa massor.

Jag övergår nu till den tredje frågan, som jag här skulle vilja beröra med anledning av kamrat McLaines tal. Han är anhängare av att det engelska kommunistiska partiet skall vara med i labourpartiet. Jag har redan uttalat mig i denna fråga i mina teser om intagning i Tredje internationalen. I min broschyr har jag lämnat denna fråga öppen. Efter att ha talat med många kamrater har jag dock kommit till den uppfattningen, att beslutet att stanna kvar i labourpartiet är den enda riktiga taktiken. Men så träder kamrat Tanner fram och deklarerar: Var inte alltför dogmatiska. Detta uttryck är här inte alls på sin plats. Kamrat Ramsay säger: Låt oss engelska kommunister själva avgöra den frågan. Vad skulle Internationalen vara, om varje liten fraktion kom och sade: några av oss är för detta, några är emot, låt oss själva avgöra? Varför skulle vi då behöva Internationalen, kongressen och hela denna diskussion? Kamrat McLaine talade endast om den roll ett politiskt parti spelar. Men detsamma gäller ju både fackföreningarna och parlamentarismen. Det är helt riktigt att en stor del av de bästa revolutionärerna är emot att vara med i labourpartiet, eftersom de är negativt inställda till parlamentarismen som kampmedel. Kanske är det därför bäst att överlämna denna fråga till en kommission. Den skulle diskutera och studera den, och den måste obetingat avgöras av Kommunistiska internationalens pågående kongress. Vi kan inte hålla med om att den gäller enbart de engelska kommunisterna. Vi måste generellt säga vilken taktik som är den rätta.

Nu skall jag ta upp vissa av kamrat McLaines argument i samband med frågan om det engelska labourpartiet. Det måste sägas öppet att kommunisternas parti kan vara anslutet till labourpartiet endast under förutsättning av att det behåller full frihet till kritik och får bedriva sin egen politik. Detta är det viktigaste. När kamrat Serrati av den anledningen talar om klassarbete, så förklarar jag: Detta är inte klassarbete. Om de italienska kamraterna i sitt parti tolererar opportunisterna som Turati & Co, dvs borgerliga element, så är det verkligen klassarbete. Men i detta fall, vad gäller det engelska labourpartiet, så rör det sig endast om att de engelska arbetarnas avancerade minoritet samarbetar med deras överväldigande majoritet. Labourpartiets medlemmar är alla med i fackföreningarna. Detta är en mycket originell struktur, som vi inte finner i något annat land. Denna organisation omfattar fyra miljoner arbetare av de 6 eller 7 miljoner som är med i fackföreningarna. De tillfrågas inte vad de har för politiska uppfattningar. Må kamrat Serrati försöka bevisa för mig att någon hindrar oss att där utnyttja rätten till kritik. När ni har bevisat detta, först då har ni bevisat att kamrat McLaine har fel. Brittiska socialistiska partiet kan fritt säga att Henderson är en förrädare och ändå vara kvar i labourpartiet. Här har vi ett samarbete mellan arbetarklassens avantgarde och de omogna arbetarna, arriärgardet. Detta samarbete har så stor betydelse för hela rörelsen att vi kategoriskt yrkar på att de engelska kommunisterna skall vara en förbindelselänk mellan partiet, dvs arbetarklassens minoritet, och hela den övriga massan av arbetare. Om minoriteten inte förmår leda massorna och upprätta nära kontakt med dem, så är den inget parti och är överhuvudtaget ingenting värt, även om den kallar sig parti eller Shop Stewards' nationalkommitté – så vitt jag vet har kommittéerna av Shop Stewards i England en nationalkommitté, en central ledning, och det är redan ett steg på vägen till ett parti. Om det inte blir vederlagt att det engelska labourpartiet består av proletärer, så rör det sig följaktligen om ett samarbete mellan arbetarklassens avantgarde och de omogna arbetarna, och om detta samarbete inte bedrivs systematiskt, så är det kommunistiska partiet ingenting värt och kan det inte ens bli tal om någon proletariats diktatur. Och om våra italienska kamrater inte har

mer övertygande argument, så måste vi här senare avgöra frågan definitivt på grundval av det som vi vet – och då kommer vi till slutsatsen att anslutning är den rätta taktiken.

Kamraterna Tanner och Ramsay säger oss att de engelska kommunisternas majoritet inte kommer att gå med på en anslutning. Men måste vi alltid hålla med majoriteten? Nej, inte alls. Om den ännu inte har förstått vilken taktik som är den rätta, så kan man kanske avvakta. Till och med en parallell existens av två partier för en viss tid skulle vara bättre än att avstå från att besvara frågan om vilken taktik som är den rätta. Med utgångspunkt i alla kongressdelegaters erfarenheter och på basis av de argument som anförts här kommer ni naturligtvis inte att yrka på att vi här på stunden skall anta en resolution om att det i alla länder skall bildas ett enigt kommunistiskt parti. Det är omöjligt. Men vi kan öppet säga vår mening och ge direktiv. Den fråga som den engelska delegationen har tagit upp måste vi studera i en särskild kommission och därefter säga att den rätta taktiken är att ansluta sig till labourpartiet. Om majoriteten är emot detta, så måste vi organisera minoriteten separat. Detta kommer att få fostrande betydelse. Om de engelska arbetarmassorna fortfarande tror på den gamla taktiken, så kommer vi att verifiera våra slutsatser på nästkommande kongress. Men vi kan inte säga att denna fråga bara angår England – det skulle vara att ta efter Andra internationalsens sämsta vanor. Vi måste öppet säga vår mening. Om de engelska kommunisterna inte når fram till en överenskommelse och om ett massparti inte bildas, så är en splittring på ett eller annat sätt ofrånkomlig.

Vestnik 2-go kongressa Kommunistitjeskogo Internatsionala (Bulletin från Kommunistiska internationalsens andra kongress), nr 5, den 5 augusti 1920

V 1 Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 41, s 236-240

Rapport av kommissionen i den nationella och den koloniala frågan (26 juli)

Kamrater, jag skall inskränka mig till en kort inledning, och därefter skall kamrat Maring, som har varit vår kommissions sekreterare, ge er en utförlig redogörelse för de ändringar vi gjort i teserna. Efter honom tar kamrat Roy, som formulerat de kompletterande teserna, till orda. Vår kommission har enhälligt antagit både de ursprungliga teserna med ändringar och de kompletterande. Vi har sålunda nått fram till fullständig enhällighet i alla de viktigaste frågorna. Nu skall jag göra några korta anmärkningar.

För det första, vad är det som utgör den viktigaste, den grundläggande iden i våra teser? Det är distinktionen mellan förtryckta och förtryckande nationer. Vi framhäver denna distinktion – i motsats till vad Andra internationalen och den borgerliga demokratin gör. För proletarietet och Kommunistiska internationalen är det under imperialismens epok särskilt viktigt att konstatera konkreta ekonomiska fakta och vid avgörandet av alla koloniala och nationella frågor utgå från företeelser i den konkreta verkligheten, inte från abstrakta satsar.

Det utmärkande draget för imperialismen består i att hela världen, såsom vi nu ser, är uppdelad i ett stort antal förtryckta nationer och ett obetydligt antal förtryckande nationer, som förfogar över kolossala rikedomar och en stark militärmakt. Den väldiga majoriteten av jordens befolkning, mer än en miljard, med all sannolikhet en och en kvarts miljard, om vi antar att hela jordens befolkning är en och tre kvarts miljard, dvs omkring 70 procent av jordens befolkning tillhör de förtryckta nationerna, vilka antingen befinner sig i direkt kolonial avhängighet eller – som exempelvis Persien, Turkiet och Kina – är halvkoloniala stater eller, besegrade av någon imperialistisk stormakts armé, på grund av fredsfördragen har blivit starkt beroende av denna makt. Denna ide om att göra en distinktion, om att indela

nationerna i förtryckande och förtryckta är något genomgående i alla teser, inte bara i dem som publicerades tidigare med min signatur, utan också i dem som kamrat Roy lagt fram. De sistnämnda är huvudsakligen skrivna med tanke på situationen för Indiens folk och för andra stora asiatiska folk, som förtrycks av England, och häri ligger deras stora betydelse för oss.

Den andra ledande iden i våra teser är att folkens ömsesidiga förbindelser och det politiska världssystemet i det nuvarande internationella läget, efter det imperialistiska kriget, bestäms av en liten grupp imperialistiska nationers kamp mot sovjetrörelsen och mot rådsstaterna, som Sovjetryssland står i spetsen för. Tappar vi detta ur sikte, kommer vi inte att kunna ställa en enda nationell eller kolonial fråga på rätt sätt ens om det skulle gälla den mest avlägsna vrå i världen. Endast med detta som utgångspunkt kan de kommunistiska partierna i såväl de civiliserade som de efterblivna länderna ställa och lösa de politiska frågorna på rätt sätt.

För det tredje skulle jag särskilt vilja framhäva frågan om den borgerligt demokratiska rörelsen i de efterblivna länderna. Just denna fråga har framkallat vissa meningsskiljaktigheter. Vi har tvistat om huruvida det skulle vara principiellt och teoretiskt riktigt eller ej att deklarerat, att Kommunistiska internationalen och de kommunistiska partierna måste stödja den borgerligt demokratiska rörelsen i de efterblivna länderna; som resultat av denna diskussion har vi kommit fram till det enhälliga beslutet att tala om nationellt revolutionär rörelse i stället för ”borgerligt demokratisk”. Det råder inte det ringaste tvivel om att varje nationell rörelse endast kan vara borgerligt demokratisk, eftersom befolkningens stora massa i de efterblivna länderna består av bönder, vilka representerar borgerligt kapitalistiska förhållanden. Det skulle vara utopiskt att tro att proletära partier, om sådana överhuvudtaget kan uppstå i sådana länder, skulle kunna genomföra en kommunistisk taktik och en kommunistisk politik i dessa efterblivna länder utan att upprätta vissa relationer till bönderna och utan att ge dem praktiskt stöd. Men här gjordes invändningar om att ifall vi talar om borgerligt demokratisk rörelse, så suddas all skillnad mellan den reformistiska och den revolutionära rörelsen ut. Emellertid har denna skillnad den senaste tiden kommit helt klart till uttryck i de efterblivna och koloniala länderna, eftersom den imperialistiska bourgeoisin gör allt den kan för att inplanta en reformistisk rörelse även bland de förtryckta folken. Mellan de exploaterande och de koloniala ländernas bourgeoisier har ett visst närmande skett, så att mycket ofta – kanske rentav i flertalet fall – bourgeoisier i de förtryckta länderna, även om de faktiskt stöder de nationella rörelserna, samtidigt också i samförstånd med den imperialistiska bourgeoisin, dvs tillsammans med den, bekämpar alla revolutionära rörelser och revolutionära klasser. I kommissionen bevisades detta ovedersägligen, och vi ansåg det enda riktiga vara att ta denna skillnad i beaktande och nästan överallt byta ut uttrycket ”borgerligt demokratisk” mot uttrycket ”nationellt revolutionär”. Meningen med denna ändring är att vi som kommunister måste och skall stödja borgerliga frihetsrörelser i kolonialländerna endast när dessa rörelser är verkligt revolutionära och deras representanter inte hindrar oss från att fostra och organisera bönderna och de breda utsugna massorna i revolutionär anda. Om dessa betingelser inte föreligger, måste kommunisterna i dessa länder bekämpa den reformistiska bourgeoisin, dit även Andra internationalens heroer hör. Reformistiska partier finns redan i de koloniala länderna, och deras representanter kallar sig ibland socialdemokrater eller socialister. Den nämnda distinktionen har nu gjorts i samtliga teser, och jag tror att vår ståndpunkt därigenom nu har blivit betydligt mer preciserad.

Därefter skulle jag vilja komma med en anmärkning om bondesovjeterna. De ryska kommunisternas praktiska arbete i de tidigare tsarkolonierna, i sådana efterblivna länder som Turkestan o a, har ställt oss inför frågan hur den kommunistiska taktiken och politiken skall tillämpas under förkapitalistiska förhållanden, ty det viktigaste utmärkande draget för dessa länder är att förkapitalistiska förhållanden fortfarande dominerar där, och därför kan det där inte ens bli tal om en rent proletär rörelse. I dessa länder finns det nästan inget industri-

proletariat. Inte desto mindre har vi även där tagit på oss och måste ta på oss rollen som ledare. Vårt arbete har visat oss att det är kolossala svårigheter som måste övervinnas i dessa länder, men vårt arbetes praktiska resultat har också visat att det trots dessa svårigheter är möjligt att bland massorna väcka en strävan till självständigt politiskt tänkande och till självständig politisk verksamhet även där det nästan inte finns något proletariat. Detta arbete har varit svårare för oss än det blir för kamraterna i de västeuropeiska länderna, eftersom proletariatet i Ryssland är överlupet med statsarbete. Det är lätt att inse att bönder, som befinner sig i halvkolonial avhängighet, utmärkt väl kan tillägna sig sovjetorganisationens ide och förverkliga den i handling. Det är också klart att de förtryckta massorna, som exploateras inte bara av handelskapitalet, utan också av feodalherrarna och den på feodalism baserade staten, kan använda detta vapen, denna typ av organisation även under dessa betingelser. Sovjetorganisationens ide är enkel och kan tillämpas inte endast på proletära förhållanden, utan även på feodala och halvfeodala bondeförhållanden. Vi har ännu inte särskilt stora erfarenheter på detta område, men debatterna i kommissionen, i vilka flera representanter för koloniala länder deltog, bevisade helt ovedersägligt för oss att det i Kommunistiska internationals tesar måste påpekas att bondesovjeter, sovjeter för de utsugna människorna, är ett medel som inte bara lämpar sig för de kapitalistiska länderna, utan också för länder med förkapitalistiska förhållanden och att det är en absolut plikt för de kommunistiska partierna och de element som är redo att bilda kommunistiska partier att driva propaganda för bondesovjeter, sovjeter för de arbetande människorna, även i efterblivna länder och kolonier överallt; och där förhållandena så medger måste de omedelbart göra försök att bilda sovjeter för det arbetande folket.

Här öppnar sig för oss ett mycket intressant och viktigt praktiskt arbetsfält. Än så länge är våra gemensamma erfarenheter i detta avseende inte särskilt stora, men steg för steg kommer alltmer material att samlas. Det kan inte på något sätt bestridas, att proletariatet i de framskridna länderna kan och måste hjälpa de efterblivna arbetande massorna och att de efterblivna ländernas utveckling kan komma ut ur det nuvarande stadiet, när sovjetrepublikernas segerrika proletariat räcker dessa massor handen och blir i stånd att stödja dem.

I denna fråga fördes ganska livliga debatter i kommissionen inte bara i samband med de tesar jag undertecknat, utan också och ännu mer i samband med kamrat Roys tesar, vilka han här kommer att försvara och till vilka flera korrigeringar enhälligt antogs.

Frågan ställdes på följande sätt: kan vi anse det vara korrekt att påstå att det kapitalistiska stadiet i folkhushållets utveckling är oundvikligt för de efterblivna folk, vilka nu håller på att frigöra sig och bland vilka efter kriget en rörelse på framstegets väg kan skönjas? Vi besvarade denna fråga nekande. Om det segerrika revolutionära proletariatet bedriver systematisk propaganda bland dem och om sovjetregeringarna kommer till deras hjälp med alla till buds stående medel, är det ett misstag att anta att de efterblivna folken ofrånkomligen måste genomgå ett kapitalistiskt utvecklingsstadium. Det är inte nog med att vi i alla kolonier och efterblivna länder måste skapa självständiga kampkadrer och partiorganisationer, genast dra igång propaganda för organisering av bondesovjeter och eftersträva att anpassa dem till de förkapitalistiska förhållandena, utan Kommunistiska internationals tesar måste också föra fram och teoretiskt motivera tesen att de efterblivna länderna med hjälp av de framskridna ländernas proletariat kan gå över till ett sovjetsystem och via vissa bestämda utvecklingsstadier även till kommunism utan att behöva genomgå något kapitalistiskt utvecklingsstadium.

Det är omöjligt att i förväg ange vilka medel som krävs för detta. Det kommer de praktiska erfarenheterna att ge oss en anvisning om. Dock har det definitivt fastslagits att sovjetidén står alla de arbetande massorna bland de mest avlägsna folk nära, att dessa organisationer,

sovjeterna, måste anpassas till ett förkapitalistiskt samhällssystem förhållanden och att de kommunistiska partierna världen över måste börja arbeta i den riktningen.

Dessutom skulle jag vilja framhålla betydelsen av att de kommunistiska partierna bedriver revolutionärt arbete inte bara i det egna landet, utan också i de koloniala länderna och särskilt bland de trupper som de exploaterande nationerna använder för att hålla sina koloniers folk i underkastelse.

Kamrat Quelch från Brittiska socialistiska partiet talade om detta i vår kommission. Han sade att den vanlige engelske arbetaren skulle se det som ett förräderi att hjälpa de förslavade folken i deras uppror mot det engelska väldet. Det är sant att arbetararistokratin i England och Amerika med sin jingoistställning och chauvinism utgör ett mycket starkt hot mot socialismen och ett mycket starkt stöd åt Andra internationalen, att vi här har att göra med ett oerhört förräderi från de ledares och arbetares sida som tillhör denna borgerliga international. Den koloniala frågan har diskuterats även i Andra internationalen. Baselmanifestet talade också helt klart om detta. Andra internationalens partier lovade att handla revolutionärt, något verkligt revolutionärt arbete eller bistånd åt de exploaterade och avhängiga folken i deras resningar mot de förtryckande nationerna har vi inte kunnat upptäcka bland Andra internationalens partier och, tror jag, inte heller bland flertalet av de partier som lämnat Andra internationalen och önskar inträda i Tredje internationalen. Vi måste deklarerat detta offentligt så att alla hör det, och det är ovedersägligt. Vi skall få se om någon försöker att förneka det.

Alla dessa överväganden har också lagts till grund för våra resolutioner, som otvivelaktigt är alltför långa, men jag tror ändå att de kommer att bli till nytta och bidra till att utveckla och organisera verkligt revolutionärt arbete i den nationella och den koloniala frågan, vilket också är vår huvudsakliga uppgift.

Vestnik 2-go kongressa Kommunistitjeskogo Internatsionala (Bulletin från Kommunistiska internationalens andra kongress), nr 6, den 7 augusti 1920

V I Lenin, *Samlade skrifter*, 5:e ry uppl, b 41, s 241-247

Tal om villkoren för inträde i Kommunistiska internationalen (30 juli)

Kamrater, Serrati yttrade att man hos oss ännu inte uppfunnit någon sinserometer – ett nytt franskt ord, som betyder ett instrument för att mäta uppriktigheten. Ett dylikt instrument har vi ännu inte uppfunnit. Vi behöver inte heller något sådant ord, men i stället har vi redan ett instrument för bestämmandet av riktningen. Kamrat Serratis fel, som jag kommer att tala om längre fram, består just däri att han inte använt detta sedan gammalt bekanta instrument.

Om kamrat Crispian skall jag endast säga några ord. Jag beklagar på det högsta, att han inte är närvarande. (*Dittman: "Han är sjuk!"*). Det är synd. Hans tal är ett av dokumenten, och det följer strikt den politiska riktning, som högerflygeln inom de oavhängigas parti intar. Jag skall inte tala om personliga förhållanden och enskilda fall utan endast om de idéer, som klart kommer till uttryck i Crispiens tal. Jag tror att jag kan bevisa, att detta tal i stort sett avgjort gick i Kautskys anda och att kamrat Crispian hyser samma åsikt om proletariats diktatur som Kautsky. På den hänvändelse, som gjordes till Crispian svarade han: "Diktaturen är ingen nyhet. Den nämns redan i Erfurt-programmet".

I Erfurt-programmet sägs ingenting om proletariats diktatur, och historien har bevisat att detta inte är någon tillfällighet. Då vi år 1902-1903 utarbetade vårt partis första program, hade vi hela tiden Erfurt-programmet framför oss som ett mönster, varvid Plechanov särskilt

framhöll den omständigheten att om Erfurt-programmet inte talar om proletariats diktatur, så är det teoretiskt oriktigt och praktiskt en feg eftergift åt opportunisterna. Och i vårt program är proletariats diktatur upptagen sedan år 1903. Samma Plechanov sade då ganska träffande: ”Antingen begraver Bernstein socialdemokratien eller också begraver socialdemokratien honom”.

Om kamrat Crispien nu säger att proletariats diktatur inte är någon nyhet och tillägger: ”Vi har alltid varit för övertagandet av den politiska makten”, så betyder det att kringgå sakens kärna. Man erkänner övertagandet av den politiska makten men inte diktaturen. Hela litteraturen, inte bara den tyska utan även den franska och engelska, bevisar att de opportunistiska partiernas ledare (t. ex. MacDonald i England) är för övertagandet av den politiska makten. Alla dessa är uppriktiga socialister – skämt åsido – men motståndare till proletariats diktatur! Så snart vi får ett bra kommunistiskt revolutionärt parti, som är värt att uppmärksammas, måste man propagera proletariats diktatur till skillnad från II Internationals gamla uppfattning. Kamrat Crispien har skytt bort och suddat ut detta, och häri består även det grundfel, som är karakteristiskt för alla Kautskys anhängare.

”Vi är anförare, som massorna har valt” – fortsätter kamrat Crispien. Det är en formell och oriktig synpunkt, ty på de tyska oavhängigas partimöte framträdde riktningarnas kamp mycket tydligt. Man behöver inte söka en uppriktighetsmätare och skämta över detta tema, som kamrat Serrati gör, för att konstatera det enkla faktum att kampen mellan riktningarna måste försiggå, och gör det också. De revolutionära arbetarna, arbetararistokratis motståndare, som ånyo anslutit sig till oss, följer den ena riktningen. Arbetararistokratien, i alla civiliserade länder anförd av de gamla ledarna, följer den andra. Huruvida Crispien ansluter sig till de gamla ledarnas och arbetararistokratis riktning eller till de nya revolutionära arbetarna, till massan – det har kamrat Crispien just lämnat oss i oklarhet om.

I vilken ton talar kamrat Crispien om sprängningen? Han sade att sprängningen är en bitter nödvändighet, som han länge begråtit. Det är helt i Kautskys anda. Från vem har de lösgjort sig? Från Scheidemann? Nåväl. Crispien sade: ”Vi har genomfört sprängningen”. För det första genomfördes den alldeles för sent. Ifall man överhuvud taget skall tala härom, så måste det sägas rent ut. Och för det andra bör de oavhängiga inte gråta över detta utan säga: den internationella arbetarklassen står ännu under arbetararistokratis och opportunisternas förtryck. Så står det till även i Frankrike och England. Kamrat Crispien tänker inte på en kommunistisk klyvning utan på en klyvning, som är helt i Kautskys anda, vilken till synes inte har något inflytande.

Sedan talade Crispien om den höga lönen. I Tyskland, sade han, är läget sådant att arbetarna lever ganska bra i jämförelse med ryssarna och arbetarna i det övriga Europa. En revolution kan, enligt hans ord, genomföras endast i det fall att den ”inte allt för mycket” försämrar arbetarnas läge. Jag frågar mig: är det tillåtligt i ett kommunistiskt parti att tala i en sådan ton? Det är kontrarevolutionärt. Hos oss i Ryssland är levnadsnivån otvivelaktigt lägre än i Tyskland, och då vi införde diktaturen, så yttrade sig följderna däri att arbetarna fick svälta värre och att deras levnadsnivå ytterligare sjönk. Utan offer, utan en temporär försämring av arbetarnas läge är deras seger ouppnåelig. Vi måste säga arbetarna motsatsen till det, som Crispien yttrade. Man önskar förbereda arbetarna till diktaturen och talar med dem om en ”inte alltför” stor försämring men glömmer det viktigaste. Nämligen: att arbetararistokratien uppstått och hjälpt ”sin” bourgeoisie att göra imperialistiska erövringar och att förkväva hela världen just för att därmed trygga sig själv bättre arbetslön. Om de tyska arbetarna nu vill anstränga sig till förmån för revolutionen, så måste de göra uppoffringar och inte vara rädda för att göra det.

I allmänt världshistorisk mening är det sant att någon kinesisk kuli i ett efterblivet land inte är i stånd att genomföra revolutionen; men om man skulle säga arbetarna i en del länder, som är rikare och där man tack vare den imperialistiska utplundringen lever bekvämare, att de bör vara rädda för en ”alltför stor” försämring, så blir det kontrarevolutionärt. Man bör säga tvärtom. En sådan arbetararistokrati, som fruktar offer, som är rädd för att bli ”alltför” fattig under den revolutionära kampen, kan inte intagas i partiet. I annat fall är diktaturen omöjlig, särskilt i de västeuropeiska länderna.

Vad säger Crispian om terrorn och våldet? Han säger att det är två skilda saker. En sådan skillnad kan antagligen genomföras i en sociologisk lärobok, men i den politiska praktiken är det omöjligt, särskilt i tyska förhållanden. Man är tvungen att tillgripa våld och terror mot personer, som uppfört sig så som de tyska officerarna gjorde vid mordet på Liebknecht och Rosa Luxemburg, mot folk som Stinnes och Krupp o. a., vilka mutar pressen. Självfallet behöver vi inte på förhand förklara att vi oundvikligen kommer att tillgripa terror, men om de tyska officerarna och kapitalisterna i fortsättningen blir likadana som de är nu, om Krupp och Stinnes inte förändrar sig, så kommer det att visa sig nödvändigt att använda terror. Det är inte bara Kautsky, utan även Ledebour och Crispian, som talar om våld och terror i fullständigt kontrarevolutionär anda. Ett parti, som hänger fast vid sådana idéer, kan inte delta i diktaturen, det är klart.

Sedan följer agrarfrågan. Här har Crispian särskilt retat upp sig och föresatt sig att beslå oss med småborgerlighet – att göra något för småbönderna på de stora jordägarnas bekostnad skulle kantänka vara småborgerligt. De stora jordägarna bör exproprieras och jorden överlämnas åt kommunerna. Denna uppfattning är pedantisk. Det finnes t. o. m. i högt utvecklade länder, bl. a. även i Tyskland, tillräckligt med alltför stora latifundier, och det finnes sådana jordområden, som inte bearbetas enligt storkapitalistiska utan enligt halvfeodala metoder. Från dessa senare kan man utan skada för jordbruket avskilja en del till förmån för småbönderna. Storbruket kan bibehållas, men därjämte kan man likväl ge småbönderna något, vilket är ytterst väsentligt för dem. Tyvärr tänker man inte på detta, men i praktiken får man lov att göra det, annars råkar man ut för misstag. Ett bevis härpå är exempelvis Vargas (f. d. folkskommisarie i Ungerska rådsrepubliken) bok, där han skriver att den proletära diktaturens upprättande nästan inga förändringar medförde på den ungerska landsbygden – dagsverkarna märkte ingen förändring och småbönderna fick ingenting. I Ungern finns stora latifundier, och på stora områden i Ungern råder halvfeodal hushållning. Det finns och måste alltid finnas sådana delar av storgodsens, av vilka något kan ges åt småbönderna, kanske inte som tillhörighet, utan i arrende, så att något av den konfiskerade jorden skulle tillfalla även den allra minsta småbonde. Annars märker småbonden inte ens skillnaden mellan den förra regeringen och sovjetdiktaturen. Den proletära statsmakten kommer inte att kunna bestå, ifall den inte handlar så.

Crispian sade visserligen: ”Ni kan inte förneka vår revolutionära övertygelse”, men jag svarar: jag förnekar den. Jag förnekar den inte i den meningen att ni inte skulle vilja handla revolutionärt, utan i den meningen, att ni inte kan tänka revolutionärt. Jag slår vad om att man kan välja en hurudan kommission som helst av bildade människor och ge den tio böcker av Kautsky samt Crispiens tal, och kommissionen kommer att säga: ”Det är helt igenom i Kautskys anda, hela tankegången är densamma som Kautskys.” Och så kommer Crispian och säger: ”Kautsky har inte det ringaste inflytande på vårt parti”. Det kanske gäller de senare anslutna revolutionära arbetarna. Men det måste anses som ett absolut bevisat faktum att Kautsky utövat och utövar ett kolossalt inflytande på Crispian, på hela hans tankegång och alla hans idéer. Det bevisar hans tal. Utan att uppfinna en sinserometer eller uppriktighetsmätare kan man därför säga: Crispiens kurs överensstämmer inte med Kommunistiska Internationalen. När vi säger detta, bestämmer vi hela Kommunistiska Internationalens kurs.

Kamraterna Wijnkoop och Münzenberg har uttalat sitt missnöje med anledning av att vi inbjudit det oavhängiga socialdemokratiska partiet och förhandlar med dess representanter. Det anser jag vara oriktigt. När Kautsky uppträder mot oss och skriver böcker, så polemiserar vi mot honom som mot en fiende till vår klass. Men när de oavhängigas parti, som vuxit starkt tack vare tillströmningen av revolutionära arbetare, kommer hit för att underhandla, så måste vi tala med dess representanter, ty de representerar en del av de revolutionära arbetarna. Med de tyska oavhängiga, med engelsmännen och fransmännen kan vi inte genast underhandla om Internationalen. Med varje tal bevisar kamrat Wijnkoop att han delar nästan alla kamrat Pannekoeks villfarelser. Wijnkoop har förklarat att han inte delar Pannekoeks uppfattning men hans tal bevisar motsatsen. Häri består detta vänsterpartis huvudfel. Men det är ett fel hos den i tillväxt stadda proletära rörelsen. Kamraterna Crispiens och Dittmanns tal är helt genomsyrade av en borgerlighet, med vilken man inte kan förbereda proletariatets diktatur. Ifall kamraterna Wijnkoop och Münzenberg går ännu längre ifråga om det oavhängiga socialistiska partiet, så är vi inte solidariska med dem.

Vi har naturligtvis ingen uppriktighetsmätare, som Serrati uttryckte sig, för att pröva en persons goda samvete, och vi är fullständigt överens om att det inte gäller att bedöma människor utan att värdera läget. Jag beklagar att Serrati inte sade någonting nytt, ehuru han talade. Hans tal var av det slag, som vi hörde även i II Internationalen.

Serrati hade orätt, när han sade: ”I Frankrike är läget inte revolutionärt, men i Tyskland är det revolutionärt och likaså i Italien”.

Men även om läget inte vore revolutionärt, så bevisar hela det bolsjevikiska partiets historia att II Internationalen begår ett fel och påtar sig en stor skuld, om den faktiskt inte vill och inte kan organisera revolutionär propaganda och agitation även i en icke-revolutionär situation. Just däri att de inte vill göra det, består skillnaden mellan socialister och kommunister.

Serrati endast upprepar, vad Crispien sagt. Vi vill inte påstå att de är förpliktade att på en viss dag ovillkorligen utesluta Turati. Denna fråga har redan berörts av Exekutivkommittén, och Serrati har sagt oss: ”Inga uteslutningar, utan partirensning”. Vi måste helt enkelt säga de italienska kamraterna att Kommunistiska Internationalens kurs inte överensstämmer med den nuvarande majoriteten av det socialistiska partiets ledare och dess parlamentsfraktion, utan med den kurs, som l’Ordine Nuovo följer. Det påstås, att de förra skulle vilja försvara proletariatet mot reaktionen. Tjernov, mensjevikerna och många andra i Ryssland försvarar också proletariatet mot reaktionen, vilket emellertid inte är någon anledning till att upptaga dem i vår krets.

Vi måste därför säga de italienska kamraterna och alla partier, som har en högerriktning: denna reformistiska tendens har ingenting gemensamt med kommunismen.

Italienska kamrater, vi ber er att sammankalla er kongress och läsa upp våra teser för den. Och jag är övertygad om att de italienska arbetarna kommer att vilja stanna kvar i Kommunistiska Internationalen.

Tal om parlamentarismen (2 augusti)

Kamrat Bordiga ville här tydligt försvara de italienska marxisternas ståndpunkt, men icke förty underlät han att svara ens på ett enda av de argument, vilka andra marxister anfört till förmån för den parlamentariska verksamheten.

Kamrat Bordiga erkände, att historisk erfarenhet inte framkallas på konstlad väg. Han har just förklarat för oss, att kampen måste överföras till ett annat område. Vet han då inte, att varje revolutionär kris åtföljts av en parlamentarisk kris? Han sade visserligen, att kampen måste

överföras till ett annat område, till sovjeterna. Men Bordiga har själv medgivit, att Sovjeterna inte får bildas på konstlad väg. Rysslands exempel bevisar, att Sovjeterna kan organiseras antingen under revolutionen eller omedelbart före den. Under Kerenskij-perioden var Sovjeterna (nämligen de mensjevikiska Sovjeterna) fortfarande så organiserade, att de absolut inte kunde bilda en proletär statsmakt. Parlamentet är en produkt av den historiska utvecklingen, som vi inte kan stryka ut ur verkligheten, innan vi är starka nog att fördriva det borgerliga parlamentet. Endast som medlem av det borgerliga parlamentet kan man med utgångspunkt från de givna historiska förhållandena bekämpa det borgerliga samhället och parlamentarismen. Samma medel, som bourgeoisien använder i kampen, måste även proletariatet använda – naturligtvis för helt andra syften. Ni kan inte påstå, att det inte är så, och om ni vill bestrida det, så måste ni därmed upphäva erfarenheterna av alla revolutionära händelser i världen.

Ni påstod, att även fackföreningarna är opportunistiskt stämnda, att även de utgör en fara; men å andra sidan sade ni, att man bör göra ett undantag för fackföreningarna, emedan de är en arbetarorganisation. Men detta är endast till en viss grad sant. Även i fackföreningarna finns det mycket efterblivna element: en del av den proletariserade småbourgeoisien, efterblivna arbetare och småbönder. Alla dessa element tror verkligen, att deras intressen är representerade i parlamentet. Detta måste bekämpas genom arbetet i parlamentet och genom att med hjälp av fakta påvisa sanningen för massorna. De efterblivna massorna kan man inte vinna med teori, de behöver erfarenhet.

Det såg vi också i Ryssland. Till och med efter proletariatets seger var vi tvungna att sammankalla Konstituerande församlingen för att bevisa för det efterblivna proletariatet, att med dess hjälp ingenting stod att vinna. Vi måste konkret ställa Sovjeterna i motsats till konstituanten för att kunna göra en jämförelse mellan de förra och den senare och framställa Sovjeterna som den enda utvägen.

Kamrat Souchy, den revolutionäre syndikalisten, försvarade samma teorier, men han har inte logiken på sin sida. Han sade, att han inte är någon marxist ; därför är detta självklart. Men när ni, kamrat Bordiga, påstår att ni är marxist, så kan man kräva mera logik av er. Man måste veta på vilket sätt ett parlament kan upplösas. Om ni kan göra det genom ett väpnat uppror i alla länder, så är det mycket bra. Ni vet, att vi i Ryssland bevisat vår vilja att förstöra det borgerliga parlamentet inte bara i teorin utan även i praktiken. Men ni har inte tagit i beaktande det faktum, att detta är omöjligt utan en ganska lång förberedelse och att det i de flesta länder ännu är omöjligt att med ett enda slag förrinta parlamentet. Vi är tvungna att kämpa även inom parlamentet för att förrinta det. De förhållanden, vilka bestämmer alla klassers politiska linje i det moderna samhället, ersätter ni med er revolutionära vilja och glömmer därför, att vi för att förstöra det borgerliga parlamentet i Ryssland var tvungna att först sammankalla Konstituerande församlingen till och med sedan vi segrat. Ni sade: ”Det är sant, att den ryska revolutionen är ett exempel, som inte motsvarar förhållandena i Västeuropa”. Men ni anförde ett alltför lättvindligt argument för att bevisa detta för oss. Vi har genomgått en period av den borgerliga demokratins diktatur. Vi gick mycket snabbt igenom den under den tid, då vi var tvungna att agitera för valen till Konstituerande församlingen. Och senare, då arbetarklassen redan fått möjlighet att överta makten, trodde bönderna ännu på nödvändigheten av ett borgerligt parlament.

Med hänsyn till dessa efterblivna element var vi tvungna att utlysa val samt med exempel och fakta visa massorna, att denna Konstituerande församling, som valts under en tid av oerhörd allmän nöd, inte ger uttryck åt de exploaterade klassernas förhoppningar och krav. Härigenom blev konflikten mellan sovjetmakten och den borgerliga statsmakten fullkomligt klar inte endast för oss, arbetarklassens avantgarde, utan även för den väldiga majoriteten av bönderna, för de lägre tjänstemännen, för småbourgeoisien o. s. v. I alla kapitalistiska länder finns det

efterblivna element bland arbetarklassen, vilka är övertygade om, att parlamentet är folkets verkliga representant, och inte ser, att där användes smutsiga medel. Man påstår, att det är ett instrument, med vars hjälp bourgeoisien bedrar massorna. Men detta argument måste riktas mot er, och det riktar sig mot era teser. Hur vill ni avslöja parlamentets verkliga karaktär för de verkligt efterblivna och av bourgeoisien bedragna massorna? Hur vill ni avslöja den ena eller andra parlamentariska manövern och det ena eller andra partiets position, om ni inte inträder i parlamentet, utan står utanför? Om ni är marxister, måste ni erkänna, att det ömsesidiga förhållandet mellan klasserna i det kapitalistiska samhället och det ömsesidiga förhållandet mellan partierna står i nära samband med varandra. Hur, upprepar jag, skall ni påvisa allt detta, om ni inte är medlemmar av parlamentet, om ni avvisar den parlamentariska verksamheten? Den ryska revolutionens historia har riktigt visat, att man inte hade kunnat övertyga arbetarklassens breda massor, bönderna och de lägre tjänstemännen med några slags argument, om de inte hade blivit övertygade genom sin egen erfarenhet.

Det har sagts här, att vi förlorar mycken tid genom att delta i den parlamentariska kampen. Kan man tänka sig någon annan institution, som alla klasser vore i så hög grad intresserade i som parlamentet? Det kan inte framkallas på konstlad väg. Om alla klasser drages in i den parlamentariska kampen, så sker det därför, att intressena och konflikterna verkligen återspeglas i parlamentet. Om det hade varit möjligt att överallt genast framkalla, låt oss säga en generalstrejk för att på en gång störta kapitalismen, så skulle revolutionen redan ha ägt rum i flera länder. Men man måste räkna med fakta, och parlamentet är tills vidare en arena för klasskampen. Kamrat Bordiga och de, som intar hans ståndpunkt, måste säga massorna sanningen. Tyskland är det bästa exemplet på att en kommunistisk fraktion i parlamentet är möjlig, och därför skulle ni öppet ha sagt till massorna: Vi är alltför svaga för att bilda ett parti med en kraftig organisation. Sådan är den sanning, som man borde ha sagt. Men om ni hade erkänt er svaghet för massorna, så skulle de inte ha förvandlats till edra anhängare utan till edra motståndare, till anhängare av parlamentarismen.

Om ni säger: ”Kamrater, arbetare, vi är så svaga, att vi inte kan skapa ett tillräckligt disciplinerat parti, vilket skulle kunna tvinga representanterna att underkasta sig partiet”, så kommer arbetarna att lämna er, ty de skulle säga sig: ”Hur skall vi kunna bygga upp proletariats diktatur med så svagt folk?”

Ni är mycket naiva, om ni tror, att de intellektuella, medelklassen och småbourgeoisien kommer att bli kommunistiska samma dag som proletariats segrar.

Om ni inte har denna illusion, måste ni redan nu förbereda proletariats till att företaga en mönstring av sina led. På alla områden av den statliga verksamheten finner ni inga undantag från denna regel. Överallt ser ni opportunistiska advokater, som kallar sig kommunister, och småborgare, vilka varken erkänner disciplinen, det kommunistiska partiet eller den proletära staten. Om ni inte förbereder arbetarna till att bilda ett verkligt disciplinerat parti, som förmår sina medlemmar att underordna sig dess disciplin, så kommer ni aldrig att förbereda proletariats diktatur. Jag tror, att det är därför ni inte vill erkänna, att många nya kommunistiska partier just av sin svaghet tvingas att avvisa det parlamentariska arbetet. Jag är övertygad om, att den väldiga majoriteten av de verkligt revolutionära arbetarna kommer att följa oss och att uttala sig mot edra antiparlamentariska teser.